

INTENZIVNI SEMINAR SOCRATES-ERASMUS »GLOBALIZACIJA IN SOCIALNO DELO«

COIMBRA, PORTUGALSKA, 8. 3. 2004 – 12. 3. 2004

Enotedenskega seminarja v okviru programa Socrates-Erasmus, ki je bil letos organiziran že četrtoč in na katerem običajno sodeluje osem šol za socialno delo iz sedmih evropskih držav (Belgija, Finska, Francija, Nemčija, Portugalska, Slovenija in Španija), so se udeležili predstavniki študentov in učiteljev z vseh šol razen iz Francije. Seminar je potekal v prijaznem študentskem in slikovitem zgodovinskem mestu Coimbra, ki ga nekateri imenujejo kar portugalski Cambridge. Spodbudno okolje in gostoljubnost domačinov sta pripomogla, da smo imeli kljub napornemu urniku seminarja dovolj energije za aktivno sodelovanje in diskusije, ki so se razvile tako na formalnem delu seminarja kot tudi ob neformalnih družabnih srečanjih.

V okviru širše teme seminarja »globalizacija in socialno delo« so se portugalski organizatorji (Instituto Superior Bissaya-Barreto) odločili, da poglobljuje pozornost na tokratnem seminarju namenijo vlogi socialnega dela pri reševanju problema brezposelnosti.

Aktivnosti na seminarju so potekale na treh ravneh: predavanja učiteljev iz treh sodelujočih držav (Portugalska, Finska, Slovenija) in dveh gostov iz Francije in Italije, aktivnosti študentov in obisk institucij, ki se ukvarjajo z reševanjem problema brezposelnosti.

V popoldanskem delu prvega dne seminarja, drugi in peti (zadnji) dan seminarja so učitelji sodelujočih šol in gostujoči profesorji predstavili poglede na globalizacijo in socialno delo v njenem okviru (razvijanje socialnega dela, pomen socialnega dela na individualni in družbeni ravni). Opozorili so na družbene spremembe v sodobnem svetu, spreminjajoče se odgovornosti akterjev v tem kontekstu, probleme posameznika in družbene probleme. Nekaj prispevkov je bilo ožje usmerjenih, in sicer v vlogo socialnih de-

lavcev pri spodbujanju ustreznega zaposlovanja oseb z ovirami. Predstavljene so bile izkušnje in inovacije finskih uradov za delo in slovenske raziskovalne izkušnje pri ocenjevanju možnosti zaposlovanja ranljivih kategorij brezposelnih oseb.

Študenti sodelujočih šol so se na seminar pripravljali že pred odhodom na Portugalsko. Tako so morali pripraviti plakate z osnovnimi podatki o razširjenosti brezposelnosti v državah, iz katerih izhajajo. Prvi dan seminarja so predstavili plakate, ki so bili opremljeni s statističnimi podatki, ki kažejo število brezposelnih in razvoj brezposelnosti v državi, z informacijami o ciljnih skupinah ljudi, ki so še posebej prizadete zaradi brezposelnosti (npr. mladi ljudje, dolgotrajno brezposelni, invalidi, imigranti, ljudje s težavami v duševnem zdravju), o različnih institucionaliziranih izkušnjah in programih za pomoč tem skupinam, o institucijah, ki zagotavljajo različne treninge in usposabljanja, in o obstoječih programih in projektih v skupnosti. V dopoldanskem delu drugega dne seminarja so študenti na kratko predstavili svoje šole. Tretji dan so sodelovali na delavnicah, na katerih so predstavili študije primerov učinkovitih programov za reševanje brezposelnosti. Študije primerov so vključevale informacije o okoliščinah, ki so spodbudile začetek programa, akterjih, vpletenih v program, profilu ciljne skupine, ciljnih programa, gibanju števila tistih, ki so se zaposlili, metodah in tehnikah socialnega dela, omejitvah, na katere naleti socialno delo, možnih načinov za njihovo razrešitev in novih strategijah socialne intervencije za delo na teh problemih. S primerjavo študij primerov iz šestih sodelujočih držav so ugotovili, da so izvajalci programov večinoma iz javnega in zasebnega sektorja. V vseh državah so kot problem poudarili rast starejše populacije,

vedno več je alkoholne problematike, dolgotrajno brezposelnih in pomanjkanja delovnih mest. V predstavljenih programih so kot ciljne skupine prevladovali mladi (15-25 let), starejši (nad 40 let), ljudje brez primerne strokovne izobrazbe, dolgotrajno brezposelni, ženske, ljudje, ki iščejo prvo zaposlitev, emigranti, invalidi, alkoholiki, zasvojeni z drogami in zaporniki. Prevladujoče strategije socialne intervencije so osebno svetovanje, informiranje, individualni načrt pomoči, odstranitev primarnih ovir in socialna integracija, izobraževanje, podpora in sodelovanje med različnimi institucijami (zdravstvo, socialno varstvo ipd.). Odgovornost za brezposelnost ni samo problem posameznika, temveč tudi države. S strategijami, kakor so sistematičen pristop pri obravnavi posameznika, psihosocialna skrb in holističen pristop, lahko uspešno pomagamo brezposelni osebi. Sodelujoči študenti so bili mnenja, da bi že zakonodaja morala zagotavljati minimalno socialno varstvo za vsakogar. Sklenili so, da je treba pri izključenih, brezposelnih posameznikih spodbujati neodvisnost, samoiniciativnost, lastno moč in sodelovanje pri integraciji v različne projekte za dvig zaposljivosti in različnih poklicnih zmožnosti. V Nemčiji in na Finskem so oblike timskega dela že ustaljene, dobro izvajane in kvalitetne, ker strokovnjaki sodelujejo med sabo. V Sloveniji je na tem področju opaziti velik primanjkljaj, zato bi morali za učinkovit sistemski pristop najprej poskrbeti za medsebojno sodelovanje med raznimi strokovnjaki in institucijami. Cilji delavnice so bili reflektirati raznoličnost novih praks v sodelujočih državah, ki so orientirane na promocijo vložka profesije socialnega dela, analizirati intervencije socialnega dela, kar zadeva brezposelnost in probleme vložka profesije (različne usmeritve, metode, tehnike), izbrati uspešne primere reševanja identificiranih problemov in poudariti pomembnost socialnega dela pri tem. Trije študenti ljubljanske fakultete za socialno delo (Klementina Bajec, Marjana

Križman in Staš Praznik) so sodelovali pri vseh nalogah in okvirno predstavili slovenske programe in storitve, v katere se lahko vključujejo brezposelne osebe.

Četrty dan seminarja so organizatorji omogočili ogled institucij, ki se ukvarjajo z reševanjem problema brezposelnosti. Ogledali smo si institucijo »Arcil« za rehabilitacijo, integracijo in učenje oz. izobraževanje ljudi z različnimi hendikepi ali posebnimi potrebami. Institucija ponuja popolne, občutljive in celostne odgovore na potrebe ljudi, ki se znajdejo v stiski, in uporablja različne intervencije za izboljšanje kvalitete življenja. Prvi širši sklop njihovega programa je rehabilitacija (skupnostni programi za otroke in mladostnike, center za spodbujanje poklicnih aktivnosti, program usposabljanja za poklic, posebne oblike zaposlovanja, stanovanjske in nastanitvene oblike), drugi sklop pa so proizvodne enote (pralnica, lesarstvo, keramika, kmetovanje, izdelava plastičnih kartic, medicinske storitve, vrtnarstvo). Zanimivo je, da so aktivnosti v instituciji namenjene vsem ljudem, ki se znajdejo v stiski - od otrok do starejših oseb.

Poleg formalnega programa seminarja smo imeli udeleženci priložnost spoznati tudi muzeje, se udeležiti nekaj koncertov, v mestni hiši nas je sprejel župan, na fundaciji inštituta Bissaya-Barreto pa direktor. Vrhunec druženja je bila skupna zabava za študente in učitelje, ki jo je popestrila glasbena skupina sedanjih in bivših študentov inštituta Bissaya-Barreto.

Vseh pet dni je potekalo intenzivno izmenjevanje izkušenj; tako smo sodelujoči dejansko pridobili širše znanje o novih socialnih problemih, različnih kontekstih reševanja socialnih problemov ter spoznali različne metode intervencij pri reševanju problema brezposelnosti.

Najbrž nam je ravno zaradi številnih aktivnosti in pestrega dogajanja čas v Coimbri minil še prehitro. Stkala so se nova prijateljstva in vezi, ki jih bo mogoče okrepiti na naslednjem seminarju marca 2005 v Namurju v Belgiji.

Liljana Rihter

Klementina Bajec

Marjana Križman

Staš Praznik

To besedilo objavljamo ponovno, ker je bila v prejšnji številki (44, 4-5) zaradi tiskarske napake natisnjena le prva stran. Bralcem, bralkam, avtoricam in avtorju se zaradi tega iskreno opravičujemo.